

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Vita B. Francisci Xaverii

Torsellini, Orazio

Coloniae Agrippinae, 1610

XVIII. Piratico vectus lembo, tandem nauarcho & Dæmonibus inuitis in
Iaponiam appellit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42323

*Prudentia
in repre-
hendendo.*

candis curat, haud in multiplici morbo
sando, quàm in morbi causis in perpetuum
tollendis, prudentior. Consimili ratione cum immodicæ linguæ hominibus utebatur, non in vrbe solum, sed etiã in naui. Si quando aliquid ab aliquo contumeliosè aut improbè dictum audisset, nullam in præsentia præ se ferebat indignationem, neque statim ad reprehendendum accedebat: sed in admonendi occasionem imminens, temporis ac loci captabat opportunitatem: ne fortè (vt plerumque fit) sauciam mentem exulceraret magis admonitio, quàm sanaret. Itaque medicus vitiorum mirificus, vt lenitis iam animis remedium adhiberet, primùm se in eius, qui admonendus erat, familiaritatem insinuabat: deinde seducebat eum, & sine arbitris comiter pro amicitia monens mirari se dicebat talia illi verba excidisse. Ita consequebatur, vt qui peccassent, & agnoscerent peccatum, & corrigerent.

CAPVT XVIII.

Piratico vectus lembo, tandem nauarcho & Demonibus inuitis in Iaponiam appellit.

DVM Malacæ in Christianæ caritatis munia intentus maximè elaborat,

tan-

tandem aduenit Iaponicæ profectionis dies. Igitur seu Lusitanæ nauis facultate destitutus, seu potiùs neophytorum, quos secum ducebat, salutis consulens, caput suum barbaro prædoni (adeò omnia tuta rebarur diuina curantibus) committere sustinuit. Verebatur quippe ne Iapones tres neophyti, itineris comites, grauiùs offenderentur in Lusitanis, si Christianos homines aliqua in re peccare sensissent. Proinde Sinam Ethnicum nactus, cui haud ex vano cognomen erat Latro, egit cum illo, vti Sinas præteruectus, se vna cum Sociis in Iaponiam rectà transmitteret. Ergo pignoribus cum sibi cauisset: diuina confusus ope magis quàm fide barbari hominis, lembo piratico (iuncum ipsi vocant) credit sese. Soluit è Malaca mense Iunio, ipso S. Ioannis Baptistæ natali die. Et vsus est satis quidem secunda commodaq, nauigatione: cæterū nauiculario parum strenuo fidelique. Is quippe (vt Ethnicis non magna est fidei religio) mutata repente voluntate, in Iaponiam tendere abnuens, in obuiis insulis temere, temporis terendi gratia, subsistebat. Itaque Xauerius de suo itinere sollicitus, cum videret illum maximè idoneam tempestatem de industria, intermissa subinde cursu, cōsumere; malè motue-

Ethnicorum perfidia.

re cœpit, ne exacta deinde aliâs hyemare
 nauim cogeret in portu aliquo Sinarum.
 Quocirca cum gubernatore nauis expo-
 stulare, pignora commemorare, denique
 orare ac supplicare institit, ne falleret da-
 tam Lusitanis fidem. Cùm nihil profice-
 ret, tangebatur dolore animi necessario,
 sed tamen eum premebat, totam rem ad
 diuinam prouidentiam, quam semper
 propitiam expertus erat, reijciens. Cate-
 rùm magis eum mouebat nefaria nau-
 cularij nautarumque superstio, quam
 eorundem perfidia. Naui idolum vehe-
 batur, cui subinde execranda sacrificia
 faciebant, nequicquam reclamante Xa-
 uerio. Sæpius etiam sortibus consulebant
 Diabolum, an idonea vsuri essent tempe-
 state, si Iaponiam peterent. Stomacha-
 batur scilicet Franciscus, atque indigni-
 ferebat, eos existimare suam profectio-
 nem Dei causa susceptam, ex Diaboli sorte
 voluntate pendere. Diuina tamen nix
 benignitate, diabolicos conatus penitus
 contemnebat. Igitur nutu præpotenti
 Dei in Iaponiam cursus dirigitur. In
 nere duæ res acciderunt dignæ memori-
 Emmanuel Sina, vnus è Francisci com-
 tibus, ingenti nauis iactatione prolapsus
 in apertam fortè sentinam inciderat præ-
 ceptis. Nec casus longè ab exitio abfuit.

*Execeran-
 da Ethni-
 corum sa-
 crificia.*

*Francisci
 comes in
 sentina
 demersus
 ab interi-
 tu vindi-
 catur.*

Nam &
 sus aliq
 omniu
 dem ex
 ficio, &
 Magnu
 plus rim
 curatio
 inde cas
 ferimin
 el curat
 gitatio r
 nauis m
 & atrox
 opem r
 Quocir
 um ocul
 fluctibu
 barbaro
 nitur, qu
 quentem
 Xauerio
 aptioren
 nem ratu
 Sciscitan
 uarchi fi
 nuel hor
 set, puella
 Animad
 ac suos p
 Nam

Nam & altè cecid' rat, & à capite demer-
sus aliquamdiu h' serat in sentina. Ergo
omnium opinione mortuus, ægre tan-
dem extractus, paulo post diuino bene-
ficio, & Francisci precibus, viuis existit.
Magnum in capite acceperat vulnus; sed
plus timoris, quàm periculi fuit. adhibita
curatione, paucis diebus conualuit. Sub-
inde casus alius ex alio, pari quidem di-
scrimine, sed dispari exitu. Dū Emmanu-
el curatur, nauarchi filiam consimilis a-
gitatio nauigij excussit in mare. Cūm
nauis magno ventorū impetu ferreretur,
& atrox tempestas ingrueret, imploranti
opem nulla ratione potuit subueniri.
Quocirca sub parentis ipsius atq; omnia-
rum oculis infelix puella infans hauritur
fluctibus. Tum verò lugubris clamor
barbaro vlulatu plāctuq; permixtus exor-
itur, qui diem illum, noctemque inse-
quentem vniuersam tenuit. Et Diabolus
Xauerio iam pridem infestus, non aliam
aptiorem eius opprimendi fore occasio-
nem ratus, multiplices ei dolos intendit.
Sciscitantibus ex idolo causam, cur na-
uarchi filia interisset, sors exiit, si Emma-
nuel homo Christianus in sentina peris-
set, puellam in mari non fuisse perituram.
Animaduertit illico Franciscus ea forte se-
ac suos peti, & apud nauarchum nautas-

*Nauarchi
filia hauri-
tur flucti-
bus.*

*Diaboli.
insidiæ ex
occasione.*

*Animi
magnitu-
do aduer-
sus terro-
res damo-
nis.*

*Ratio elu-
dendi ter-
ricula dia-
boli.*

que in inuidiam adduci. Simul sensit ani-
mum suum identidem à tetra illa bellua
miris tentari modis. Cæterùm diuina o-
pe implorata, non modò acerrimi hostis
eludit insidias, sed etiam imminens sibi
ab Ethnicis periculum propulsauit. Nau-
tarum ac Satanæ in illum concitatam ra-
biem nulla res compressit magis, quàm
eius animi magnitudo. Nec nullum ex
ilo certamine fructum Xauerius cepit:
suo enim periculo didicit, quàm horri-
biles hominibus terrores Diabolus, oc-
casionem facultatemque nactus, incuti-
at. Extat ea de re præclara quædam ad
Goënses socios epistola, cuius sententia
est, Non aliam rationem ad Satanæ ter-
ricula eludenda certiolem reperiri, quàm
si tibi penitus diffidens, maximeq; con-
fidens Deo, magno præsentique animo
fractos belluæ illius impetus minasque
contemnas; diuinoq; præsidio subnixus,
summa vi obstes pauro. Nihil quippe
magis tali in re ac tempore timendum esse,
quàm Dei diffidentiam; cum satis cõ-
stet hostem nobis, nisi Dei permisso, no-
cere, vt maximè velit, nequaquam posse.
Victis Dæmonibus, noua Xauerio
cum hominibus oritur pugna. Vbi ad
Cantonium Sinarum portum ventum
est, nauarchus nauarumque omnes, quoni-

am

am consulto iterum fortibus idolo haud
 lata reddebantur de Iaponica nauigatio-
 ne responsa; iactis anchoris ibi prorsus
 hybernare destinabant. Id sentiens Xa-
 uerius, sibi ipse non defuit. Nauarchum
 primò suppliciter precari, vt staret pro-
 missis: inde, cum preces nihil profice-
 rent, à precibus ad minas versus, pigno-
 rum damna proponere; Præfectique
 Malacensis ac Lusitanorum, quibus fi-
 dem dedisset, metum iniicere. Itaque il-
 le demum formidini obiectæ paulisper
 cedens, sublatis anchoris prouehi cœpit.
 Sed non illi plus constantiæ fuit, quàm fi-
 dei. Breui homo perfidiosus rediit ad
 ingenium. Et ea perfidia haud dubiè
 morata foret iter Xauerij, nisi nauarchi
 cursum diuina prouidentia Xauerio in-
 dulgens auertisset. Nauis secundo vento
 Cinceum Sinarum portum petebat, eum
 locum captura vt ibidem hyemaret, quòd
 æstas in exitu iam esset; cum repente na-
 uicula occurrit onerariæ, Cinceum por-
 tum prædonibus infestum esse denunci-
 ans. Nauarchus præsentis periculo terri-
 tus, collegit sese, & quid ageret, secum
 cœpit cogitare. Cantonium portum re-
 petenti aduersus erat ventus, Iaponiam
 petenti secundus. Quocirca necessitate in-
 ratione versa, tempestati obsequi statuit.

*Dei prou-
 dentia in-
 dulget Xa-
 uerio.*

Ita nauarcho, nautis, Diabolisque inuitis, Iaponicum cursum tenere nauis coacta est: ipsoque Assumptioni B. Mariae sacro die in Iaponiam, multo magis Deo, ac Dei parente, quam vento ac tempestate obscurantibus, aliquando peruenit. Cùm alios portus optatiores tenere nequiuisset, ad Cangoximam, Pauli Iaponis patriam, (quæ Vrbs in regno Saximæ) nauis appellitur. Ibi sanè comiter à Pauli cognatis, & à reliquis incolis, etiam ab iis Magistratibus, Franciscus cum sociis excipitur: eorumq; aduentus, cunctis nouos è Lusitania Sacerdotes (ut fit) non sine admiratione certarim visentibus, celebratur.

H O R A.